నిజమైనదీ నిలిచేదీ

నల్లబల్ల మీద లెక్క చేస్తున్న నరసింహానికి "టెలిగ్రాం సార్" అన్న కేక వినబడలేదు. ఏనాడూ ఒక పోస్టుకార్డు, ఒక పెళ్ళి పత్రిక కూడా ఆయనకు రావడం చూడని విద్యార్థులు మాస్టారికి టెలిగ్రామేమిటని విస్తుపోయారు. ముందుబెంచీ కుర్రాడు వుండబట్టలేక 'మీకు టెలిగ్రాం మాస్టారూ!' అన్నాడు. నరసింహం ఆశ్చర్యంగా కవరు అందుకుని చింపి చదివాడు. రైల్వే ఆఫీసువాళ్ళు పంపిన టెలిగ్రాం అది. రెండురోజులక్రిందట గుణదలదగ్గర జరిగిన రైలు ప్రమాదంలో గాయపడి విజయవాడ రైల్వే హాస్పిటల్లో చికిత్స పొందుతున్న ఒక స్త్రీ దగ్గర దొరికిన వివరాల ఆధారంగా పంపిన టెలిగ్రాం అది. నరసింహం కాయితం బంట్రోతుకు తిరిగి యిస్తూ "యిది నాకుకాదు," అన్నాడు.

సంతకమన్నా పెట్టకుండా తీసుకుని చింపి, చదివి, నాది కాదంటారేమండీ! 'నరసింహం, లెఖ్ఖల టీచరు' అంటే మీరుతప్ప యీవూళ్ళో యింకెవరూ లేరండి! బెజవాడనుంచి యీ వూరికి సైకిలుమీద వచ్చాను. కాఫీ తాగడానికి యీ వూళ్ళో హోటలన్నా కనిపించలేదు. సంతకం పెట్టివ్వండి. నేను త్వరగా వెళ్ళాలి." అన్నాడు టెలిగ్రాం బంట్రోతు చిరాగ్గా. నరసింహం అతణ్ణి పంపించాడు. బోర్డుమీద లెఖ్ఖ పూర్తి చెయ్యకుండానే కుర్చీలో కూలబడిపోయాడు.

నరసింహం ఆలుబిడ్డలకు దూరమై తాడేపల్లి జిల్లాపరిషత్తువారి స్కూల్లో ఉద్యోగానికి వచ్చి ఆరేళ్ళయింది. పాత బెజవాడ పొలి

దాటి ఏరుదాటి తాటితోపులగుండా ఒక కొండను చుట్టిపెత్తే వస్తుంది కొత్తూరు తాడేపల్లి. ఇప్పుడు షోగ్గా అందరూ కె. తాడేపల్లి అనంటు న్నారు. ఏడాదికి నాలుగునెలలు ఏరునిండితే ఆవూళ్ళోవాళ్ళకు తక్కిన ప్రపంచానికి సంబంధం వుండదు. యింటినీ, యిల్లాలినీ వదిలి నిరాసక్తిగా జీవించే నరసింహం బెలిగ్రాం చూచాక మామూలు మనిషయ్యాడు. గంట కొట్టారు పిల్లలు లేచారు. నరసింహం లేచి హెడ్‌మాస్టరు గదిలోకి వెళ్ళి రెండు రోజులు సెలవుపెట్టి యింటికైనా వెళ్ళకుండా కండువా దులిపి బుజాన వేసుకుని, గొడుగువిప్పి చేతబట్టుకుని బెజవాడకు నడక సాగిం చాడు. బస్సులూ, రైళ్ళూ వున్న వూరుకాదు కె. తాడేపల్లి!

దారిలో, గతించిన సంఘటనలు ఒకదాని తర్వాత నొకటిగా గుర్తుకు వచ్చాయి నరసింహానికి. ఆరేళ్ళ క్రిందట అతని కొడుకు సూర్యచంద్రరావు పి. యు. సి. పాసయ్యాడు. 'క్లాసు వచ్చింది. మెడిసిన్ చదువుతానని పట్టుబట్టాడు. 'క్లాసు వచ్చింది కనుక నీకు సీటు రావచ్చును. కాని నీకు ఏ స్కాలరుషిప్పో వచ్చేటంత ఘనమైన మార్కులు రాలేదు. నిన్ను పొరుగూరు పంపి ప్రొఫెషనల్ కోర్సులో చేర్పించి భరించగల శక్తి నాకు లేదు. యీ వూళ్ళోనే బి. యస్సీ.లో చేరు,' అన్నాడు నర సింహం కొడుకుతో, అప్పటికే మెట్రిక్ చదువుతూన్న కూతురి పెళ్ళి కోసం బెంగ పడుతున్నాడు నరసింహం. కొడుకు మంకుపట్టు పట్టాడు. 'పైకి వచ్చే పిల్లాణ్ణి చేతులారా అణగద్రొక్కుతున్నారు మీరు' అంటూ నిష్ఠూరమాడింది నరసింహం భార్య కామాక్షి. నరసింహానికి చిరాకు వేసింది. 'రేపు నీ కూతురు కాలేజిలో చదువుతానంటుంది; చేర్పిస్తావా? చదివిన పిల్లకదాని కట్నం ఒక రూపాయి తగ్గించే పెళ్ళికొడుకు ఎవడైనా దొరుకుతాడా? వున్న కొంచెం కాస్తా కొడుకు చదువుకు అమ్మివేస్తే, వాడు సంపాదించి చెల్లెలి పెళ్ళి చేస్తాడని ఎదురు చూస్తావా? ఎన్నాళ్ళని భరిస్తాం బాధ్యతల బరువును? మన శక్తిమేరకు కొడుకును చదివిస్తాం, కూతురికి పెళ్ళి చేస్తాం. పిల్లలు కొండెత్తు కోరికలు కోరితే మనం తీర్చితీరాలని చట్టంలేదు కామాక్షీ! అని నయాన బోధించాడు భార్యకు నరసింహం.

అన్నం మానేసి అలిగాడు. ఒకరాత్రి ఎవరో స్నేహితునింట్లో

ఉండిపోయాడు. కామాక్షి తన నగలమ్మి కొడుకును మెడికల్ కాలేజీకి పంపిస్తానని బెదిరించింది భర్తను. నరసింహం ఆమెవంక తిరస్కారంగా చూశాడు. తనయుని కోరికకు కదిలిపోయిన తల్లి నిజంగానే నగలమ్మింది. సూర్యం గుంటూరు మెడికల్ కాలేజీలో చేరాడు. నరసింహం ఎవరినీ ఏమీ అనలేదు. కాని నెల తిరిగేటప్పటికల్లా యిల్లువిడిచి వెళ్ళిపోయాడు. వెళ్ళిన వారానికి ఉత్తరం వ్రాశాడు భార్యకు. "ప్రతి మగవాడూ తన యింటికి తను మహారాజే! రాజులంతా నిరంకుశులు కానట్టే మగవాళ్ళు కారు. గృహస్థులకు గౌరవభంగం కలిగిన సంసారంలో అరాజకం కాక తప్పదు. పిల్లల భవిష్యత్తు గురించికూడ నా సలహాలను పెడచెవిని పెట్టగల పెద్దదానివయ్యావు నువ్వు. నీకూ, నీ పిల్లలకూ నా అండదండలక్కరలేదని తెలిసింది నాకు. నాకున్నది యకరం పొలం, ఒక యిల్లు. ఆ రెంటికి పవర్ ఆఫ్ ఎటార్నీ నీకు వ్రాసి పంపుతున్నాను. ఇహ మీ యిష్టం. మీ కష్టసుఖాలు యిహనుంచి మీవికాని నావికావు." అని వ్రాశాడు. తర్వాత నెలనెలా జీతం తీసుకున్ననాడే వందరూపాయలు భార్యపేర యం. ఓ. చేసేవాడు. భార్యను వదిలినా బాధ్యతను వదలలేదతడు. ఆరేళ్ళు జరిగింది-యివాళ ఏమిటీ టెలిగ్రాం? ఎవరా స్త్రీ?' అనుకున్నాడు నరసింహం.

సాయంత్రానికి రైల్వే హాస్పిటలు చేరిన నరసింహం, ఒక చెయ్యి కోల్పోయి మంచంమీద పడివున్న భార్యను చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు. అతని కళ్ళు నీళ్ళు కురిశాయి. కామాక్షి స్పృహలోనే లేదు. రైల్వే అధికారులు అప్పగించిన ఆమె పెట్టె తెరిచి చూశాడు. రెండే రెండు చీరలూ, పదేళ్ళనాడు కుటుంబమంతా కలిసి తీయించుకున్న ఫోటో, మనియార్డరు కూపన్ల కట్టా కనిపించాయి. చిరునామా తప్ప సంగతులూ, సంతకాలూ లేని యం. ఓ. కూపన్లు నరసింహాన్ని వెక్కిరించాయి. కామాక్షికి మూడవరోజు స్పృహ వచ్చింది. కళ్ళు తెరవగానే భర్త కనిపించాడు.

"వెతుక్కుంటూ వెళితే నన్ను రానిస్తారో వెళ్ళగొడ్తారో నని బెంగపడిపోయాను. యీ రైలు ప్రమాదం ఎంత మంచిది! నన్ను

కున్నంటూ మీరే వచ్చారు!" అన్నది కామాక్షి. నరసింహానికి ఆశ్చర్య మయింది. భార్య తనకోసం రావడమేమి టనుకున్నాడు. జాలిగా చూస్తూ "నాకోసం నీ చేతినే బలిపెట్టుకున్నావు. నిన్నెట్లా కాదంటాను కామాక్షీ!" అన్నాడు. కామాక్షీ సంతోషంగా నవ్వి "కొండంత మీరు దొరికాక కుడి చెయ్యి పోయినా ఫరవాలేదు," అంది. తప్పు చేసినవాడికి శిక్ష అనుభ వించిన హాయి ఆమెకూ్కడా కలిగింది.

భార్యతో తిరిగి వచ్చిన నరసింహాన్ని చూచి వూరంతా విస్తు పోయారు. కామాక్షి బాగా లేచి తిరుగుతున్నది. తన పనులు తనే చేసు కుంటున్నది; కాని, యింట్లో ఏ పనికీ పనికిరావడంలే దామె. కుంపటి రాజేస్తున్న భర్తను చూచి కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంటూ "ఒక్కసారి మిమ్మల్ని సరకు చెయ్యనందుకు, ఎప్పటికీ మీకోసం పనిచెయ్యగల సౌభాగ్యాన్ని నాకు లేకుండాచేశాడు దేవుడు! మీ సపర్యలు నేను పొందడంకన్నా నాకు శిక్షేముంది?" అంది.

నరసింహం- అయితే కామాక్షీ! నేను అడగనూలేదు. నువ్వు చెప్పనూలేదు, ఎందుకు నా దగ్గరకు ప్రయాణమయ్యావు చెప్పవూ?" అన్నాడు.

కామాక్షిపెల్లుబికివస్తున్న దుఃఖాన్ని బిగపట్టుకుంది. "మీరు వెళ్ళి వ్రాసినజాబు చదివాక, మీరు పంపిన డబ్బు తీసుకోకూడదనుకున్నాను. కాని ఏ కొడుకుకోసం మిమ్మల్ని నొప్పించానో, వాడికోసమే మీరుపంపిన డబ్బు తీసుకున్నాను. నెలనెలా మీరు పంపే వందరూపాయలూ సూర్యా నికి పంపించేదాన్ని. మూడునెలలయ్యాక వాడు విసుక్కుంటూ, 'వంద రూపాయలతో ఏం చదవమంటావు నన్ను? యిది మెడికల్ కాలేజను కున్నావా? ఎలిమెంటరీస్కూల్ అనుకున్నావా?' అంటూ వ్రాశాడు. చేసేది లేక యకరం పొలం బేరం పెట్టి, డబ్బు సూర్యంపేర బ్యాంకులోవేశాను. ఎక్కడా తప్పకుండా చదువుతున్న సూర్యాన్ని చూసి సంతోషించేదాన్ని. సరోజ కాలేజీలో చేరింది. మీరు పంపే వంద చాలక, యింట్లో రెండు ...లో మే ముంది, తక్కినదంతా అద్దెకిచ్చాను. సూర్యం మూడవ

సంవత్సరం చదువుతుండగా సెలవలకు వచ్చినప్పుడు, తన క్లాసుమేటును వర్ణాంతర వివాహం చేసుకుంటానని చెప్పాడు. నేను తెల్లబోయాను. 'యిప్పుడు నీ కీ పెళ్ళేమిటిరా? నీ చెల్లెలుకు పెళ్ళి ఎట్లా అవుతుంది? చదువు పూర్తయి వుద్యోగంచేసి ఒక అయిదేళ్ళు కాస్త వెనుకవేసి సరోజ పెళ్ళి అయిందనిపించి తర్వాత నీ యిష్టం వచ్చినట్లు చేసుకుందువుగాని!' అన్నాను వాడితో. సూర్యం-'బ్యాంకులో డబ్బు అయిపోయింది శాంతావాళ్ళ నాన్నకు బోలెడు డబ్బుంది. పెళ్ళయితే నా చదువు ఖర్చు వాళ్ళే భరిస్తారు. చదువు కానీ, తర్వాత మే మిద్దరం సంపాదన మొదలుపెడితే సరోజ పెళ్ళి మూడేళ్ళలో చేసిపారేస్తాం.' అన్నాడు. ఏమి చెయ్యలేకపోయాను నేను. సూర్యం పెళ్ళయింది. అత్తవారింట్లోనే వుండి చదువుకున్నాడు. పండుగ సెలవలకూడా యింటికి వచ్చేవాడు కాదు. యింతలో సరోజ ఎవరో అబ్బాయితోటి బాగా షికార్లు చేస్తున్నదని విని చివాట్లు వేశాను. అది ముఖం ఎరుపు చేసుకుని 'నా యిష్టం! గంగలో దిగుతాను; చేతిలో కానీ లేకుండా నువ్వు నాకు పెళ్ళి చెయ్యగలవా? అన్నయ్య కులం బయట పెండ్లాడితే, నాకు కులంలో పెళ్ళికొడుకు దొరుకుతాడా?' అంటూ వాదించింది. ఏడాది తిరక్కుండా. "ప్రేమించిన వాడు మోసం చేశా"డంటూ ఏడుపు సాగించింది. సూర్యాన్ని పిలిపించి సంగతంతా చెప్పాను. వాడు మూడురోజుల్లో మన ఊళ్ళోనే, యిద్దరు పిల్లలున్న రెండో సంబంధం కుదిర్చాడు. నేను ఏడిస్తే, 'యింత ప్రతిష్ఠ సంపాదించిన కూతురికి పెళ్ళంటూ అవుతోంది. అందుకు సంతోషించు.' అన్నాడు. సారె పెట్టలేని తల్లికి, పేరు చెరుపుకున్న కూతురు! నిజమే; అంతకన్నా మంచి పెళ్ళి ఎట్లా అవుతుంది? సరోజ పెళ్ళి అయిందనిపించారు. పెళ్ళిఖర్చులకు ఇల్లు అమ్మేశాం. సూర్యం వెళ్ళిపోతూ ఇద్దరు పిల్లల్తో వేరే ఆడదక్షత లేకుండా సరోజ కొత్త సంసారం ఎట్లా చూచుకుంటుంది. నువ్వు దానిదగ్గరే వుండు కొన్నాళ్ళు. నేను నీకు డబ్బు పంపిస్తుంటానులే!" అన్నాడు. నాకు నోట మాట రాలేదు. నవ్వి వూరుకున్నాను. నెలరోజులు కూడ వుండలేకపోయానా నరకంలో! ఒక రోజు

పెట్టి సర్దుకుని సూర్యం దగ్గరకు వెళ్తానని ప్రయాణ మయ్యాను. సరోజ అడ్డు చెప్పలేదు. నేను వాకిట్లోకి వచ్చేసరికి సూర్యం దగ్గరనుంచి మని యార్డరు వచ్చింది - ముప్ఫయి రూపాయిలు! తిరగకొట్టాను. సరోజ 'అదేమిటమ్మా,' అంది. 'వాడి దగ్గరకేగా వెళ్తున్నాను,' అన్నాను.

ఉన్నట్లుండి, ఇంద్రధనస్సుల్లాగా మురిపించిన రంగులన్నీ మాయమై, ఒక తెల్లని వెలుగే గోచరించింది నాకు. స్థిరమైన ఆ తేజస్సులో మీరు తప్ప అన్నీ లుప్తమైపోయాయి. బెజవాడకు టిక్కెట్టు కొనుక్కున్నాను. అన్నీ పోగొట్టుకున్న నన్ను నేను మీకు అర్పించుకుందామను కున్నాను. మీరు స్వీకరిస్తారో లేదో ననే భయంకూడా లేకుండా పోయింది. దేవుడు నాకు తెలియదుకాని, అతడుకూడ మీయంత దయామయుడు కాజాలడు. నాకు చెయ్యిపోతేనేం, మనసుమాత్రం గూడు చించుకుని రెక్కలు పరచుకున్న సీతాకోకచిలుకలాగ వుంది." అంది కామాక్షి. నరసింహం కళ్ళు తుడుచుకుని "లే, అంతా మర్చిపో. యిహ నాకు నువ్వూ, నీకు నేనూ ఉన్నాం; దిగులుపడకు." అన్నాడు. కామాక్షి కళ్ళల్లో వెన్నెల విరిసింది.

---o---